

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

К.В. Кошель, магістрант

Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Ефективність виробництва сьогодні є однією з головних характеристик господарської діяльності людини. Вона має багатоаспектний та багаторівневий характер. Це категорія, яка характеризує віддачу, результативність виробництва. Вона свідчить не лише про приріст обсягів виробництва, а й про те, якою ціною, якими витратами ресурсів досягається цей приріст, тобто свідчить про якість економічного зростання.

Для розгляду методичного підходу до визначення ефективності виділяють: чинники, що формують ефективність, показники ефекту і показники ефективності. Перша група це показники, які невідривно з господарюванням та ринком на якому продукція продається і є основою для отримання економічного ефекту, такими чинниками є ціна і собівартість. Друга – це показники похідні з першої групи, окреслюючи економічний ефект, який отримує підприємець. До таких показників належать: дохід, валова, товарна та чиста продукція, прибуток. Третя група – це показники оцінки ефективності виробництва, господарювання та збуту, такі як рентабельність, коефіцієнт товарності, показник продуктивності виробництва за спожитими ресурсами [1].

Ефективність виробництва – це складне і багатогранне явище. Враховуючи специфіку сільськогосподарського виробництва, доцільно розрізнити такі види ефективності: технологічну, економічну і соціальну.

Економічна ефективність – це таке співвідношення між ресурсами і результатами виробництва, за якого отримують вартісні показники ефективності виробництва. При цьому можливі три варіанти вказаного співвідношення:

- 1) ресурси і результати, виражені у вартісній формі;
- 2) ресурси у вартісній, а результати – у натуральній формі;
- 3) ресурси – у натуральній, а результати – у вартісній формі.

Вимірвальну систему економічної ефективності сільськогосподарського виробництва доцільно будувати таким чином, щоб вона була здатна зі всією повнотою розкривати дві взаємопов'язані і взаємно доповнюючі результативні сторони

діяльності аграрних підприємств – раціональність використання ними землі через показники загального ефекту, приведених до одиниці площі сільськогосподарських угідь і економічність виробництва, показники якої показували б, якою ціною одержано цей ефект. З огляду на сказане, для оцінки ефективності діяльності аграрних підприємств треба широко використовувати показники ефективності використання авансованого капіталу, показники собівартості продукції і продуктивності праці, фондовіддачі виробничих фондів [2].

Отже, при оцінці економічної ефективності сільськогосподарського виробництва на підприємствах та об'єднаннях необхідно правильно визначити систему взаємопов'язаних показників, які повинні найбільш об'єктивно відбивати її рівень. Для цього широко використовуються як натуральні, так і вартісні показники. Натуральні показники виходу продукції з урахуванням її якості є вихідними при визначенні економічної ефективності сільськогосподарського виробництва. Для одержання порівняльних величин витрат і результатів обсяг виробленої продукції обчислюють у вартісному вираженні [3].

У підсумку, підвищення економічної ефективності сільськогосподарського виробництва сприяє зростанню доходів господарств, що є основою розширення і вдосконалення виробництва, підвищення оплати праці і вдосконалення виробництва. Підвищення ефективності сільського господарства має суттєве значення для національної економіки та є важливою передумовою прискорення розвитку агропромислового комплексу і подальшого підвищення результативності функціонування економіки України.

Список використаних джерел

1. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств: підручник. 2-ге вид., доп. і перероб. К.: КНЕУ, 2002. 624 с.
2. Дідур Г.І. Ефективність сільськогосподарського виробництва та її визначення в сучасних умовах // Проблеми ефективного функціонування в АПК в умовах нових форм власності та господарювання. К.: ІАЕ УААН, ХДТУ, 2001. Т.1. С. 324–326.
3. Андрійчук В.Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, аналіз: монографія. К.: КНЕУ, 2005. 292 с.